

Perustelumuistio

12.6.2025

VN/10009/2025
VN/10009/2025-VNK-1

Ehdotus turvatoimista valtioneuvostossa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Turvatoimista valtioneuvostossa annettua valtioneuvoston asetusta (884/2016) ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä asetukseen uusi 3 a §. Asetuksen uudessa 3 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston turvatarkastajan velvollisuudesta osallistua vuosittain turvatarkastajan kuntoa ja fyysistä toimintakykyä vahvistavaan ja ylläpitävään sekä tehtävässä edellytettäviä taitoja kehittävään koulutukseen.

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Turvatoimista valtioneuvostossa annetussa laissa (987/2014) säädetään valtioneuvostossa, sen ministeriöissä ja oikeuskanslerinvirastossa turvatehtävissä työskentelevien turvatarkastajien toimivaltuuksista. Lain tarkoituksena on suojata valtioneuvoston toimintaa sekä varmistaa turvallisuuden ja järjestyksen säilyminen valtioneuvoston, sen ministeriöiden ja oikeuskansleriviraston käytössä olevissa tiloissa.

Turvatoimista valtioneuvostossa annetun lain 16 §:n mukaan asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvatarkastajan koulutusvaatimuksista ja turvatarkastajan tunnistavasta pukeutumisesta sekä tämän lain mukaisen toiminnan käytännön järjestämisestä ja teknisistä yksityiskohdista.

Valtioneuvoston kanslia on päättänyt siirtää valtioneuvoston, sen ministeriöiden ja oikeuskanslerin viraston aulapalveluissa toimivien turvatarkastajien tehtävät valtioneuvoston kanslian sisäisesti hoidettaviksi ja luopua pääosin vartiointiliikkeeltä ostetuista turvatarkastajapalveluista. Päätöksen johdosta valtioneuvoston palveluksessa työskentelevien turvatarkastajien määrä sekä tehtävät tulevat lisääntymään. Koska vallitseva turvallisuustilanne edellyttää varautumista enenevässä määrin myös erilaisiin toimitiloissa tapahtuviin uhkatilanteisiin, on katsottu aiheellisesti asetuksella tarkentaa turvatarkastajien koulutusvaatimuksia ja tukea turvatarkastajien fyysisiä valmiuksia toimia turvatarkastajan tehtävässä.

Turvatoimista valtioneuvostossa annetun valtioneuvoston asetuksen (884/2016) 1 §:n mukaan turvatoimista valtioneuvostossa annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen turvatarkastajien koulutuksen järjestää valtioneuvoston kanslia.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1602 2165
+358 9 1602 2165

kirjaamo.vnk@gov.fi

2 Asian valmistelu

Asetusmuutos on valmisteltu valtioneuvoston kansliassa

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunnot kaikilta ministeriöiltä, oikeuskanslerinvirastolta, poliisihallitukselta sekä Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry:ltä. Asetusehdotus on ollut lausunnolla 8.4 - 5.5.2025. Lausuntoaika on ollut lainvalmistelun kuulemisoppaassa mainittua kuutta viikkoa lyhyempi asian teknisluonteisuuden ja vähäisen yleisen merkityksen vuoksi.

Asetusehdotus on ollut tarkastettavana oikeusministeriön laintarkastusyksikössä.

Ehdotuksen valmisteluasiakirjat ovat Valtioneuvoston hankeikkunassa tunnuksella VNK010:00/2025.

3 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Valtioneuvoston turvallisuuspalvelut kuuluvat valtioneuvoston kansliasta annetun asetuksen (393/2007) mukaan valtioneuvoston kanslian tehtäviin. Valtioneuvoston turvallisuuspalvelut on keskitetty valtioneuvoston kanslian valmiusyksikköön. Valtioneuvoston kanslian työjärjestyksen (162/2015) mukaan valmiusyksikössä on valtioneuvoston turvallisuusryhmä.

Turvatoimista valtioneuvostossa annetun valtioneuvoston asetuksen (884/2016) 1 §:n mukaan turvatoimista valtioneuvostossa annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun turvatarkastajan koulutuksen järjestää valtioneuvoston kanslia, jossa järjestämismvastuu on valmiusyksikön turvallisuusryhmällä.

Turvatoimista valtioneuvostossa annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n mukaan turvatarkastajan koulutuksen kesto on vähintään 40 opetustuntia ja koostuu seuraavista opetuskokonaisuuksista: yleinen osa; turvatarkastajan toimivaltuudet; voimankäyttökoulutus ja turvatarkastuskoulutus. Koulutuksen järjestäjän tulee antaa turvatarkastajille kertauskoulutusta edellä mainituista opetuskokonaisuuksista vähintään kerran vuodessa.

Viranomaisiin ja julkisiin tiloihin kohdistuvat turvallisuusuhat ovat lisääntyneet myös Suomessa. Toimitilojen turvallisuus sekä häiriöttömän työskentelyn turvaaminen ovat yksi keskeinen osa valtioneuvoston toiminnan turvaamista. Valtioneuvoston turvatarkastajan tehtävänä on varmistaa turvallisuuden ja järjestyksen säilyminen valtioneuvoston, sen ministeriöiden ja oikeuskanslerinviraston käytössä olevissa tiloissa. Valtioneuvoston turvatarkastajan turvallisuustehtäviin sisältyy myös fyysisiä valmiuksia edellyttäviä tehtäviä kuten henkilön poistaminen huoneesta tai rakennuksesta, henkilön kiinnittäminen ja hänen hallussaan olevien esineiden poisottaminen. Turvatoimista valtioneuvostossa annetun lain 15 §:n mukaisesti turvatarkastajalla on edellä mainittuja tehtäviä suorittaessaan oikeus käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita henkilön käyttäytyminen ja muut olosuhteet huomioon ottaen voidaan pitää puolustettavina. Turvatarkastajan voimankäyttövälineitä voivat olla vain kaasusumutin, käsiraudat, enintään 70 senttimetriä pitkä patukka ja teleskooppipatukka.

Valtioneuvoston turvatoimista annetun valtioneuvoston asetuksen mukainen voimankäyttökoulutus sisältää tällä hetkellä fyysisen voimankäytön perusteet (6h). Koulutuskokonaisuus ei kuitenkaan sisällä turvatarkastajan fyysistä toimintakykyä vahvistavaa ja ylläpitävää koulutusta. Tällä asetusehdotuksella ehdotetaan muutettavaksi turvatoimista valtioneuvostossa annettua asetusta siten, että siihen lisätään uusi 3 a §, jossa ehdotetaan säädettäväksi turvatarkastajan velvollisuudesta osallistua vuosittain kuntoa ja fyysistä toimintakykyä vahvistavaan ja ylläpitävään sekä tehtävässä edellytettäviä taitoja kehittävään koulutukseen. Koulutuksen kestoksi ehdotetaan vähintään kahdeksan oppituntia.

4 Pääasialliset vaikutukset

Vallitsevassa turvallisuustilanteessa fyysisen toimintakyvyn on katsottu olevan olennainen osa turvatarkastajan tehtävästä suoriutumista. Ehdotettu uusi koulutuskokonaisuus luo pohjan työturvalliselle toiminnalle fyysistä toimintakykyä edellyttävissä tilanteissa ja vahvistaa henkilöstön, valtioneuvoston toiminnan sekä toimitilojen turvallisuutta.

5 Lausuntopalaute

Asetusehdotukseen pyydettiin lausunnot kaikilta ministeriöiltä, oikeuskanslerinvirastolta, poliisihallitukselta sekä Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry:ltä. Liikenne- ja viestintäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, puolustusministeriö, poliisihallitus sekä Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry antoivat lausunnon.

Liikenne- ja viestintäministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö pitivät ehdotettua asetusmuutosta hyvänä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esitti omassa lausunnossaan arvioitavaksi, olisiko asetuksessa ehdotetun koulutuksen osalta tarkoituksenmukaista säätää koulutuksen vähimmäismäärästä tarkan koulutuksen keston sijaan kuten muissa asetuksen pykälissä. Asetusta sekä perustelumuiiota on muutettu koulutuksen keston osalta opetus- ja kulttuuriministeriön esittämän huomion perusteella.

Puolustusministeriö piti lausunnossaan koulutusvelvoitteen lisäämistä asetukseen hyvänä ja tarpeellisena asiana. Lisäksi puolustusministeri esitti lausunnossaan harkittavaksi, tulisiko asetukseen tai perustelumuiotioon sisällyttää tarkempi koulutuksen määritelmä ja taho, joka päättää koulutuksen sisällöstä sekä sen riittävydestä yksittäisen virkamiehen osalta. Lisäksi puolustusministeri esitti lausunnossaan harkittavaksi, tulisiko asetukseen tai sen perustelumuiotioon sisällyttää mahdollinen sanktio siitä, mikäli virkamies ei osallistu vaadittuun koulutukseen. Valtioneuvoston kanslia toteaa, että valtioneuvoston kanslia vastaa voimassa olevan asetuksen mukaisesti turvatarkastajan koulutuksen järjestämisestä ja näin ollen koulutuksen sisällön tarkemmasta määrittämisestä. Lisäksi valtioneuvoston kanslian näkemys on, että tarkempi virkamiehen kuntoon ja fyysisen toimintakykyyn liittyvä koulutustarpeen riittävyden arviointi ja sen testaus edellyttäisi, että turvatarkastajan fyysisen työkyvyn ylläpitovelvollisuudesta olisi ensin säädetty lailla. Tällä asetusmuutoksella ei ole tarkoitus muuttaa nykytilaa edellä mainituilta osin. Lisäksi valtioneuvoston kanslia toteaa, että työnantaja voi jo tällä hetkellä käytössä olevin keinoin ja sanktioin puuttua tilanteeseen, mikäli virkamies ei osallistu vaadittuun koulutukseen.

Poliisihallitus kannatti lausunnossaan asetusmuutosta sekä asetusmuutoksen taustalla olevaa valtioneuvoston kanslian päätöstä siirtää valtioneuvoston, sen ministeriöiden ja oikeuskanslerinviraston aulapalveluissa toimivien turvatarkastajien tehtävät valtioneuvoston kanslian sisäisesti hoidettavaksi. Poliisihallitus totesi, että turvatoimista valtioneuvostossa annetussa laissa tai sitä koskevassa asetuksessa ei ole säädetty siitä, että työkyvyn ylläpito kuuluisi turvatarkastajan virkavelvollisuuksiin, kuten poliisin hallinnosta annetussa laissa on poliisien osalta säädetty. Lisäksi poliisihallitus katsoi, että olennaisissa turvallisuustehtävissä toimivien henkilöiden olisi hyvä poliisien tapaan kuulua kuntonsa, fyysisen toimintakykynsä ja taitojensa osalta vähimmäistasoa mittavaan testaustoiminnan piiriin. Valtioneuvoston kanslia toteaa, että fyysisen työkyvyn ylläpitovaatimuksesta tai siihen liittyvästä testauksesta ei ole säädetty, eikä tällä asetusmuutoksella ole tarkoitus muuttaa nykytilaa siltä osin. Valtioneuvoston kanslian näkemys on, että testaustoiminnasta säätäminen edellyttäisi, että turvatarkastajan fyysisen työkyvyn ylläpitämisvelvollisuudesta olisi ensin säädetty lailla.

Suomen Vartiointiliikkeitten Liitto ry:llä ei ollut huomautettavaa turvatarkastajan toimintakykyä ja ylläpitävää koulutusta koskevasta asetusluonnoksesta. Suomen Vartiointiliikkeitten Liitto ry piti kuitenkin valitettavana valtioneuvoston kanslian päätöstä siirtää valtioneuvoston, sen ministeriöiden ja oikeuskanslerinviraston aulapalveluissa toimivien turvatarkastajien tehtävät valtioneuvoston kanslian sisäisesti hoidettavaksi ja luopua pääosin vartiointiliikkeiltä ostetuista turvallisuuspalveluista. Suomen Vartiointiliikkeitten Liitto ry piti tärkeänä, että viranomaisiin ja julkisiin tiloihin kohdistuvien turvallisuusuhkien lisääntyessä, turvatoimia tekeillä työntekijöillä on tehtävää suorittaessaan oikeus käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita

henkilön käyttäytyminen ja muut olosuhteet huomioon ottaen voidaan pitää puolustettavina. Valtioneuvoston kanslia toteaa, että tällä asetusmuutoksella ei ole tarkoitus muuttaa nykytilaa turvatarkastajan voimankäyttöoikeuksien osalta.

6 Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.7.2025.

7 Toimivalta

Laki turvatoimista valtioneuvostossa (987/2014) 16 §

8 Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen turvatoimista valtioneuvostossa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.